ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

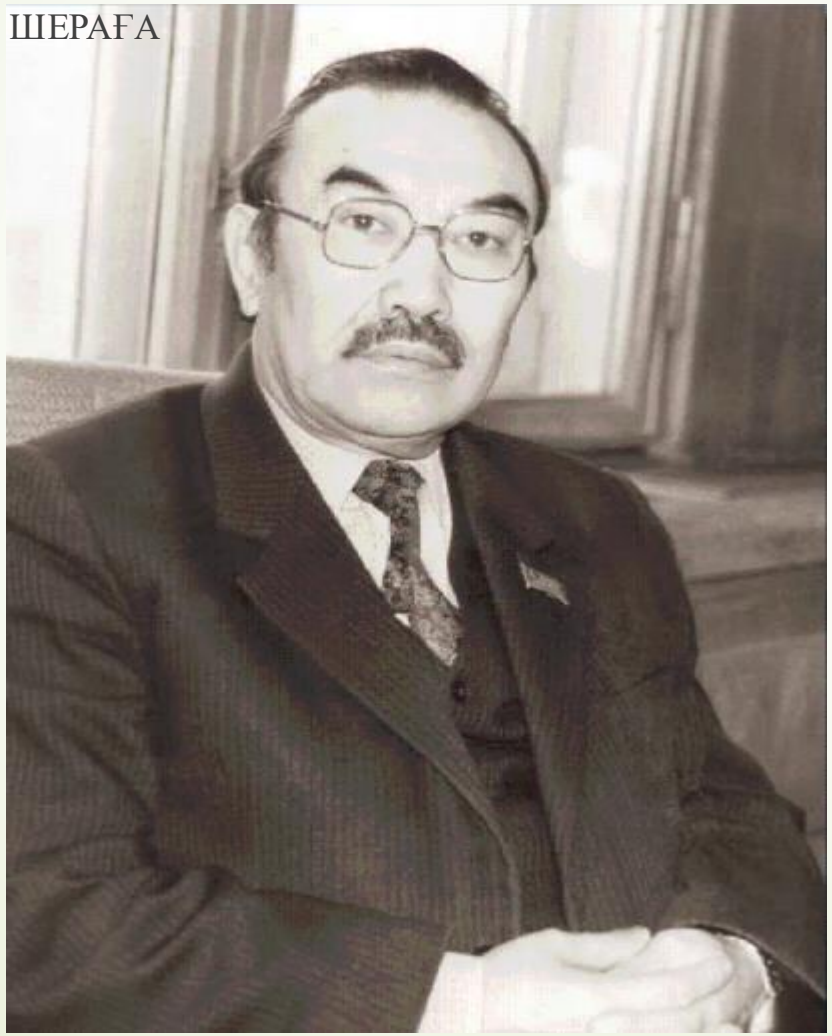

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ШЕРАҒА

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Қазақстанның Халық жазушысы

Қазақстанның Мемлекеттік сыйлығының лауреаты

Қазақстанның Мемлекет және қоғам қайраткері

Қазақстанның Еңбек сіңірген мәдениет қайраткері

Халық қалаулысы

Шераға

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

**Ауыл – біздің кіндігіміз!
Кіндік үзілсе, көзімізге көк шыбын үймелейді. Азаматпын дегендердің көбі ауылдан шыққан. Ендеше, ауылды сақтау – парыз.**

Шерхан

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

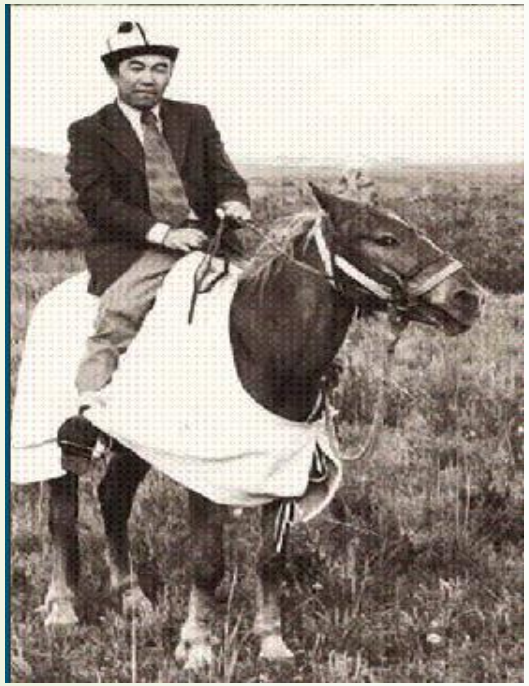
Жазушының 80 жылдық мерейтойының құрметті қонақтары
Жуалы, 2012

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

- **Ауыл... үкімет үшін өгей бала сияқты. Өгей шеше өгей балаға қатыгез, жаны ашымайды, емшегі елжіремейді. «Қарыз, кредит беріп жатырмыз», - деп қояды ауыл шаруашылығының қамқоршылары. Ал елге барсаң: «Бұйырмасын, ойбай, көк тиын көрген жоқпыз», - дейді. Сонда кім кімді алдап жүр?**

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Ендігі мәселе – Үкіметтің ауыл шаруашылығын мейлінше қолдауы. Ауыл шаруашылығы экономикалық барлық саланың көшбасы екенін түсінетін уақыт жетті. Мемлекетті ең алдымен ауыл асырайды. Осыны ұмытпаған Үкімет ұтады.

Шерхан

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Құдай жолымен жүрсең, жыламайсың.

Шерхан

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан

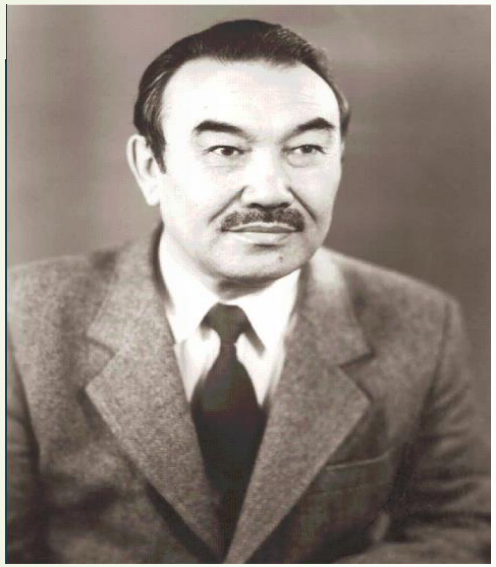

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

- Таланттар раушан гүлі сияқты: жан-жағына жұпар шашады, көңіл ашады. Тікені-азабы - өзіне.
- Талантсыздар шошқатікен сияқты. Гүлдемейді. Азабы – өзгеге. Жамандық солардан.

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Әбділда, Шерхан, Қалтай

**Қылыш ел шауып, қазына құрайды.
Қалам қазына тауып, қайыр сұрайды.
Мұны Жүсіп Баласағұн баяғыда жазып кеткен. Қалам ұстаған міскіндер әлі сондай...**

Шерхан

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан, Алтынбек, Уәлихан

- **Тіл туралы айта-айта жағымыз қарысып қалды. Бұл жөнінде жазылмаған заң, қабылданбаған қаулы қалған жоқ. Қаулысы орындалмаған үкімет қауқарсыз.**
  - **Шерхан Мұртаза**

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

90

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза, Өзбекәлі Жәнібеков

Біз қазір Шәкәрім, Ахмет Байтұрсынов, Мағжан Жұмабаев, Міржақып Дулатов, Жүсіпбек Аймауытовтарды қолымызға ту етіп ұстап жүрсек, оның қайнар көзі-бастауында Өзбекәлі Жәнібеков тұрды. Оның халыққа сіңірген ересен еңбегін тізбелеп шығу үшін ғана үлкен кітап жазу керек.

Шерхан Мұртаза

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Жұмыс кабинетінде

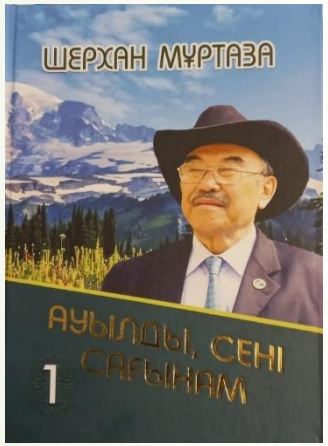
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

- **Біз көбінесе нағыз жазушының кітаптарын оқимыз, таңырқаймыз, таңдай қағамыз, сүйсінеміз. Санамызға – сана, көзімізге – нұр, жүрегімізге жылу қосылады. Ондай олжаны жақсы кітаптан басқа сағаң ешкім де, ештеңе де бермейді. Шалқыған баймын деген адамның өзі ондай сезімге бөлене алмайды. Алтынға шомылсаң да таба алмайсың.**
- **Ал мыңдарға, миллиондарға сондай асыл сезім сыйлаған жазушы туралы кім не біледі? Көп болса, мектептегі оқулықтардан кеп-келте өмірбаянын білер.**
  - **Шерхан Мұртаза**

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

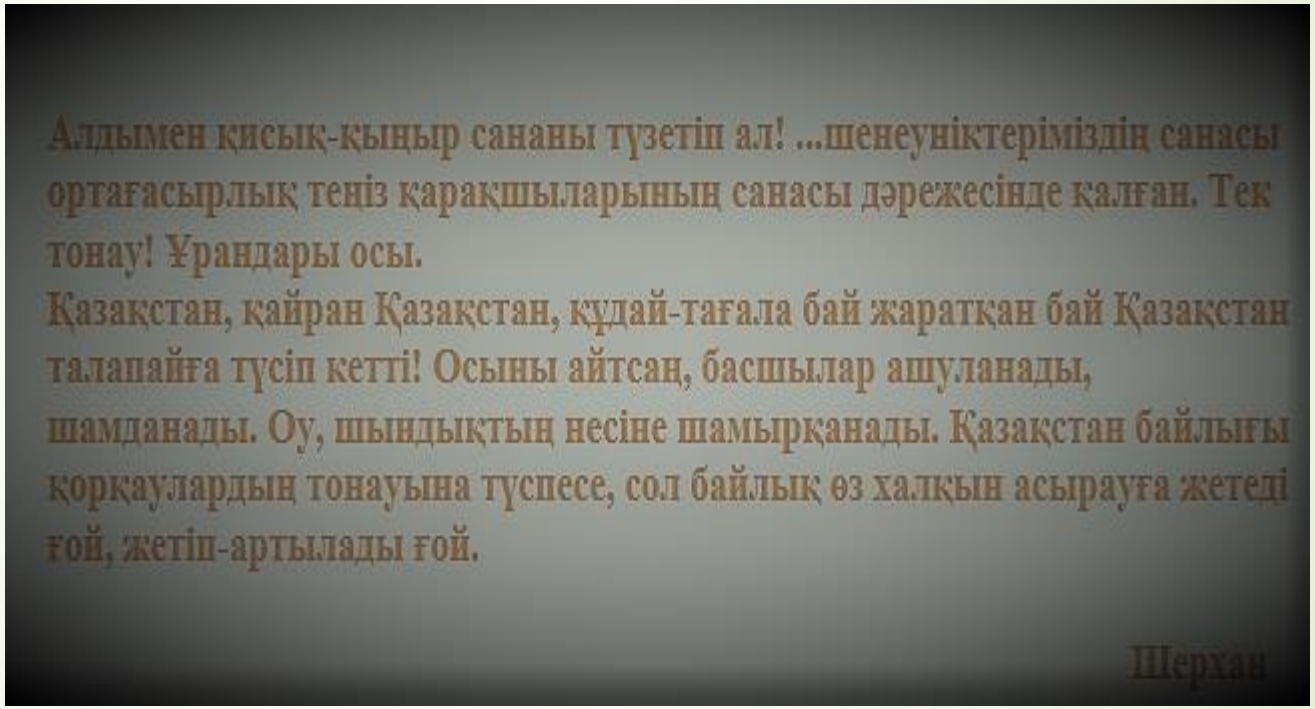
ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

90

Е-КӨРМЕ

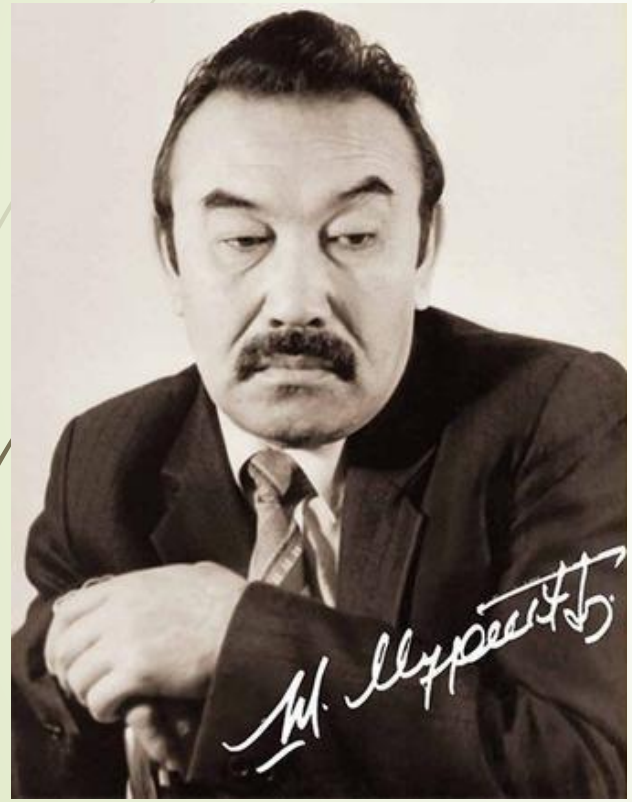
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

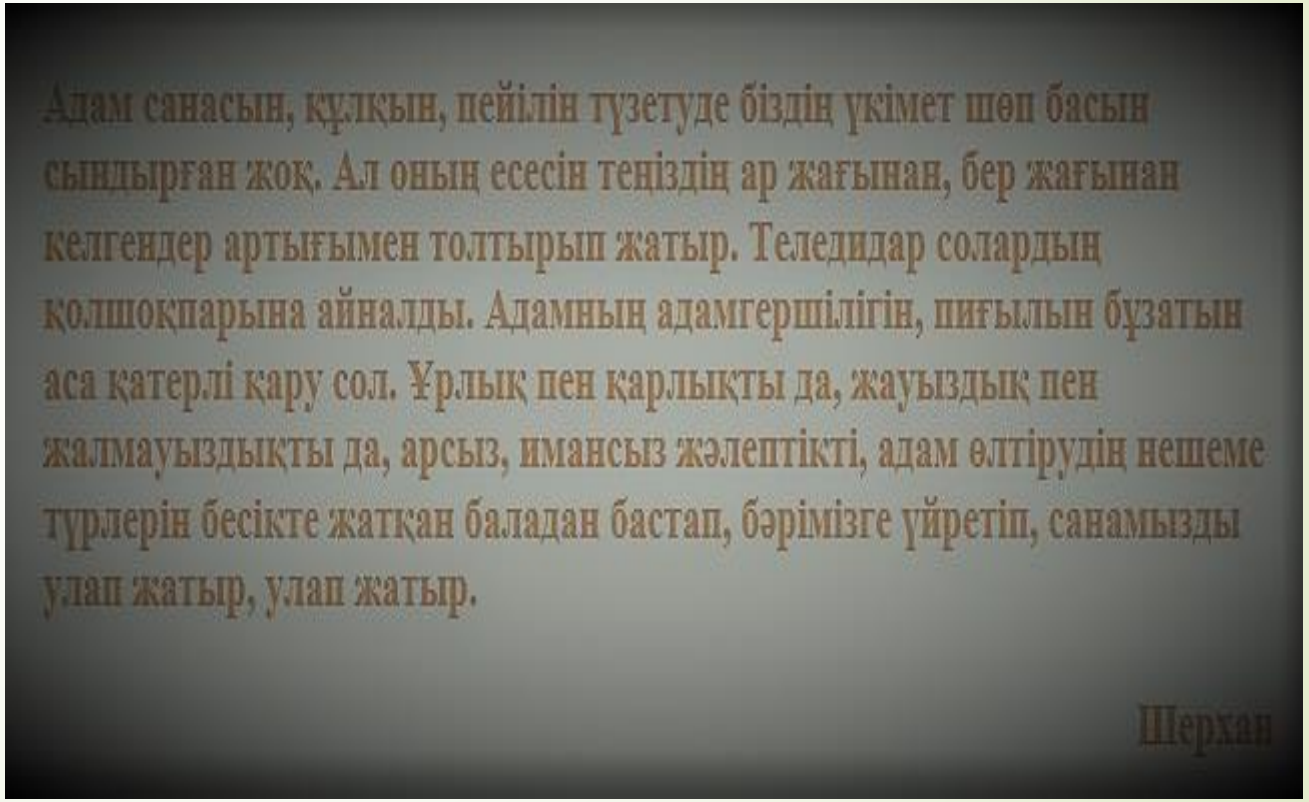
ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

- Шетелдік арақ-шарап дариясын ағызып жіберсе, жігері жетілмеген жұртты сол араққа тоғытып жіберсе, цирктегі азу тісін қағып тастаған арыстан сияқты ұзын қамшылы әміршінің айтқанына көніп, айдауына жүре бересің.
- Бұл – күштілердің ежелгі әдісі. Адамды алдымен ақылынан, жігерінен ажыратсаң, ар жағы – кеуек, түртіп қалсаң құлай береді. Ал мұндай тобыр саз балшықша илеуге өте икемді.
- Бағындырып жатыр. Арақ беріп, ақша беріп, басқа дінге топ-тобымен қойдай айдап кіргізіп жатыр.

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Жалпы, журналист еңбегі ең қиын, денсаулыққа зиянды жұмыстар қатарына жатады. Сөйтсе де қазан құлағын ұстап отырған шөмішшілер бұл еңбекті дұрыс бағалаған емес. Әрдайым шөміштен қысады.

Шерхан Мұртаза

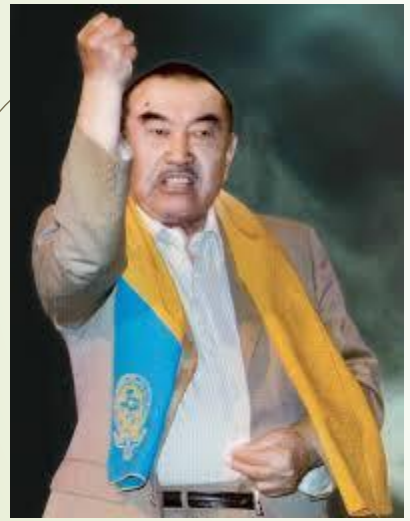
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Тәуелсіздік – жаңа шығып келе жатқан Күн.
Елдің емес, жас мемлекеттің емес, өз қарақан басының қамын ойлаған жемқорлар, парақорлар, Қазақстан байлығын талан-таражға салған сатқындар, жаңа шығып келе жатқан Күнді көлегейлеп, бұлтпен бүркемелеп, тұмшаламандар!

Шерхан

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Бюрократия мен журналистика – қарама-қарсы екі полюс. Журналист - қоғамдағы мерездің санитары, емшісі. Қоғамды қоқыстан тазартушы. Ал қоқысты көбейтетін – бюрократия. Шын журналистің, шын жазушының ары таза, айтары – ақиқат, туысқансыз тура би. Ондайды бюрократия қайдан жақсы көре қойсын.

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

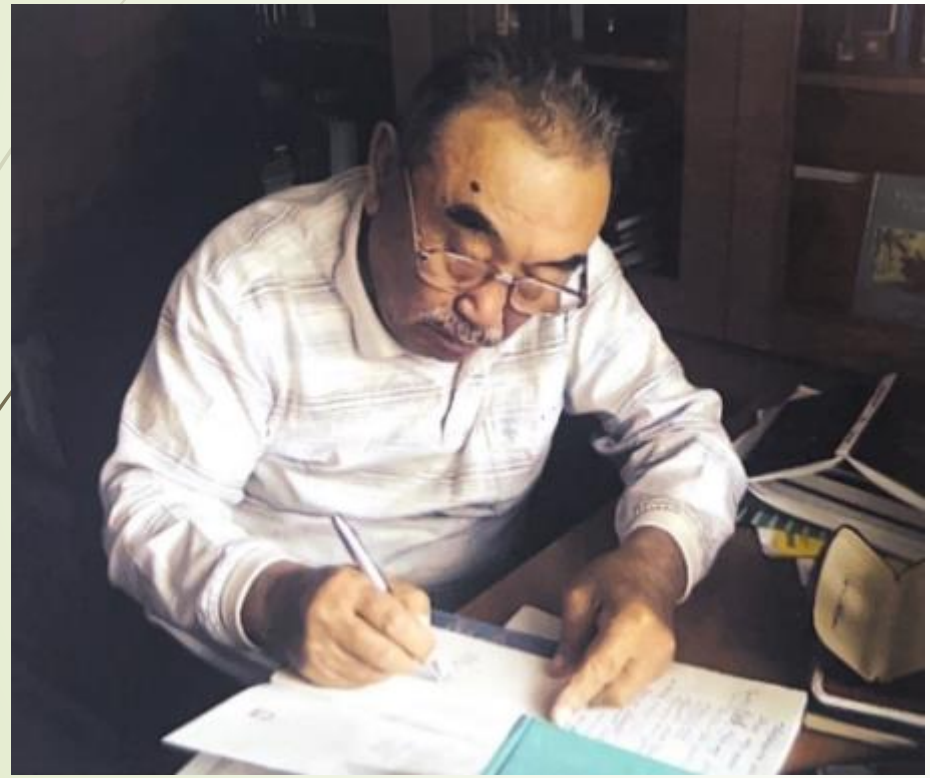
> **Ұлттық сана-сезім торқадай тозған жерде ұлттық патриотизм де жетімсірейді. Отанының патриоты тек өз қарақан басының қамын ғана, қу құлқынның қамын ғана ойламай, халық қамын мүдделесе, сол - ел бақыты.**
>
> **Шерхан**

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Сен ұлттың қауіпсіздігін қорғайды екенсің,
ұлт сана-сезімін де жаулаудан, уланудан қорға.
Коррупциямен күрес, ниеті бұзықтармен,
шпиондармен күрес – оның дұрыс. Бірақ
адамдардың жаны жүдеп, рухы қирап,
мәдениет самопалымен ақыл-естен
айрылып жатса, ұлтты қаупсіздендіргенің қайда?

Шерхан

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Мына қазір басымыздан өтіп жатқан кезеңде сөз бостандығы - әрине, демократияның жемісі. Бірақ демократия бетімен кету емес қой. Демократияға жымысқы, зиянкес әрекет жат. Адамдардың санасын улайтын уағыз тарататын «сөз бостандығы» - демократия емес, идеологиялық интервенция. Жекеше телеарналар, жекеше газеттер көбейді. Көбейсін. Бірақ әділет жолымен жүрсін, иманды ұмытпасын. Бостандық деген осы екен деп, қоғамға жат әрекет, қатерлі жауыздық жасап жатса, е бұл да демократия деп бас шұлғып отыра берген жарамас. Бұқаралық ақпарат құралдары соғыс құралдарынан да күшті.

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

- **Сен білетін, мен білетін, халық сүйетін ғабең, ғабит Махмұтұлы Мүсірепов қазір тірі болса... «Оянған өлке», «Жат қолында» романдарының үстіне «Тағы да жат қолында» деген эпопея жазуы мүмкін еді-ау деп ойлаймын**

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Қамал, Шерхан, Шот-Аман

- **Қайран Қазақстан байлығы. Кімдердің қолында болмаған, кімдерден кейін қалмаған. Жезқазғанның мысы мен Қарағандының көмірі үшін кімдер қырқыспады. Ушаков, Рязанов, фон Штейн, ағылшындар, француздар... Енді бүгін, өзің айтқандай, Жезқазған мысын корейлер, Қарағанды көмірін голландықтар сорып жатыр. Тоқта! Осы жерде бір кінарат бар-ау, сірә. Осылар... ғана ма? Аты-жөні жасырын өзіміздің алпауыттар тұрған жоқ па?!**

Шерхан Мұртаза

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

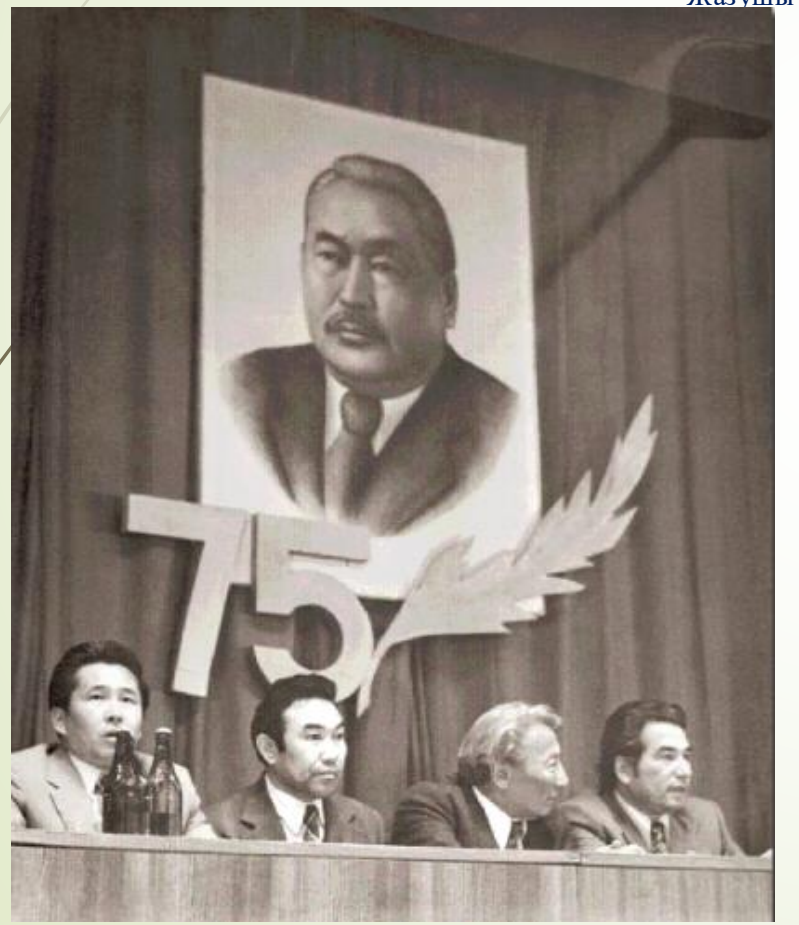
ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Жазушы өмірінің кейбір сәттері

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

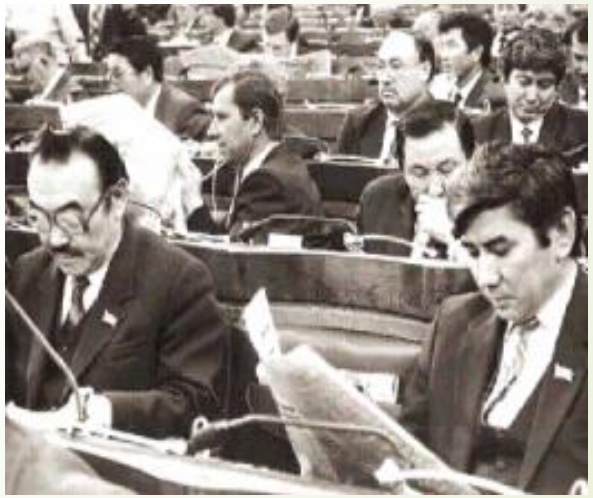
Е-КӨРМЕ

90

Жазушы өмірінің кейбір сәттері

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Әділеттің әкесі өліп, шешесі жесір, өзі жетім қалған деседі. Сол рас-ау, сірә. Әйтпесе, ғұмырым бойы аянбай тер төккен мен кім қазір, қоғамға бір тиын пайда келтірмей, табан астында шылқыма байып шыға келген нувориш кім?

Түбіріне қарасаң, әлгіні тайраңдатқан байлық – біздің жылдар бойы еткен еңбегіміздің жемісі ғой.

Шерхан Мұртаза

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Рухы мен намысы

сөнген ел – өлген ел.

Шерхан Мұртаза

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Әбіш Кекілбай мен Шерхан Мұртаза

Алпысыншы жылдардың ішінде жастар газетінің редакциясына жаңа жарық жұлдыздар жиналды: Әбіш Кекілбай, Фариза Оңғарсын, Оралхан Бөкей, Ақселеу Сейдімбек, Кәрібай Ахметбекұлы, Оразбек Сәрсенбай, Қалдарбек Найманбай, Кәдірбек Сегізбай, Серік Әбдірайым, Қуанышбай Құрманәлиев, Сағат Әшімбаев...

Бәрі де бір анадан туғандай еді. Бірлік бар еді, береке бар еді. Әр атаның баласын ортақ мақсат, еншілес мүдде біріктірді. Біз қалың қазақ қауымға, ұлтқа қызмет етуге бекіндік. Оның санасын, арман-аңсарын арттырып, құлдық психологиядан арылтуға тырысып бақтық.

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

- **Ал шаруаның шамасы жоқ. «Байғұс-ай, қиналдың ғой, бір жылға көмектесейін, одан әрі қарай өз күніңді өзің көріп кетерсің», - деген сөз ауыл шаруашылығының көсемдерінен естілмейді. Олар ауылдың ауыр тіршілігіне кірлеген дүрбімен қарап отыр. Дүрбіні тазартқысы келмейді. Тазартса, азап әлемі көрініп қалады. Әдейі бұлыңғыр, мұнар-мұнар көріністі қалайды. Сөйтіп, өзгені де, өздерін де алдайды.**

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

«Руханияттың көшбасшысы - Шерага» атты облыстық жас ақындар жыр мүшәйрасының жеңімпаздарымен

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық-гуманитарлық университеті
Шерхантану ғылыми-зерттеу орталығы архивінен

Орталық еңбегінің тұсауы кесілген сәт

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

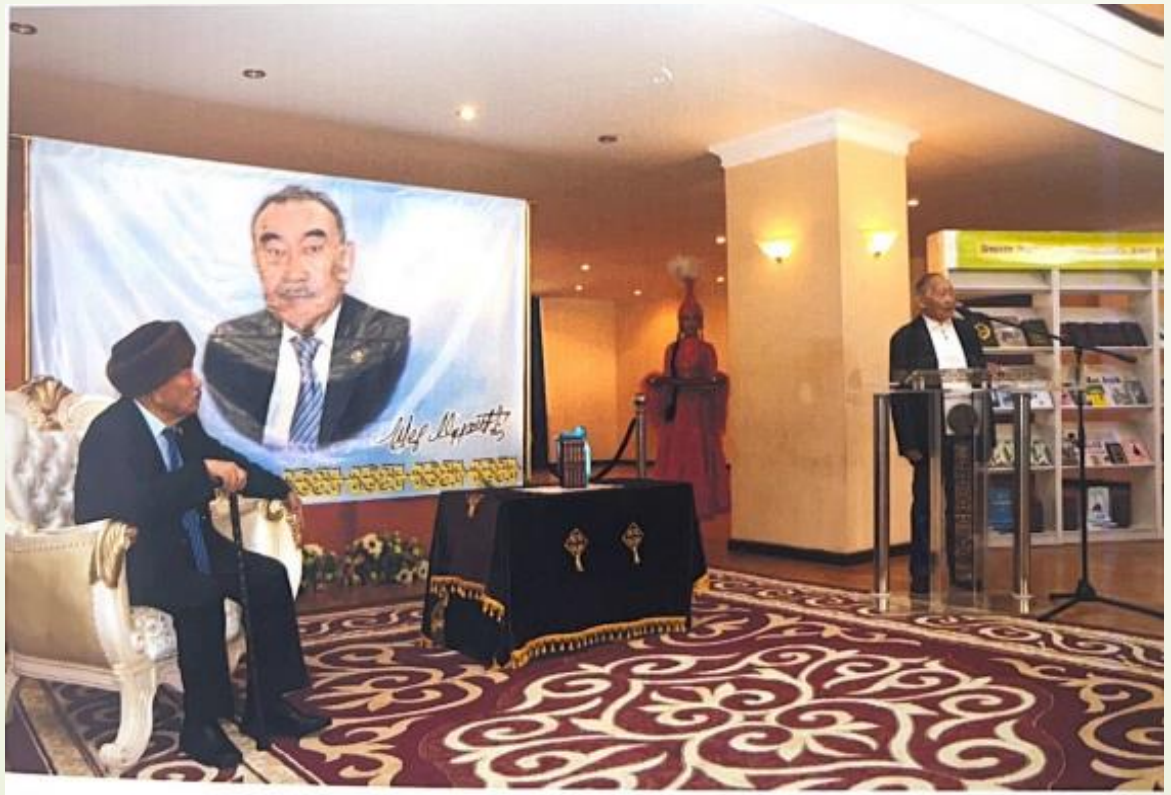
90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық-гуманитарлық университеті
Шерхантану ғылыми-зерттеу орталығы архивінен

Тұсаукесер қонағы М.Мырзахметұлының жылы лебізі

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

90

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық-гуманитарлық университеті
Шерхантану ғылыми-зерттеу орталығының архивінен

Университет ПОҚ студенттерінің жазушыға деген ыстық ықыласы

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық-гуманитарлық университеті
Шерхантану ғылыми-зерттеу орталығының архивінен

Халық жазушысы Шерхан Мұртаза үнемі «Шерхантану» ғылыми-зерттеу орталығының қадірлі қонағы

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

Шерхан Мұртаза атындағы Халықаралық Тараз инновациялық-гуманитарлық университеті
Шерхантану ғылыми-зерттеу орталығының архивінен

Жазушы әрдайым университеттің қадірлі қонағы

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Ғафу мен Шерхан

- **«Дариғаны» айтқанда, ғафу аруақтанып кетеді. Көздері жасаурайды. Дариға есімді қызды көріп отырғандай, «қып-қызыл оттың ішінде» өзі келе жатқандай аңырайды. Соғыстың сұрапыл суреті, оқ тиген солдаттың өліп бара жатқаны, бірақ Дариғаны бір көрмек арманы арқылы қайта түрегелгені – бәрі-бәрі көз алдыңа келеді, жүрегіңе жетеді, жан дүниең күнделікті күйбің тіршіліктің шаң-тозаңынан тазарып, анадан жаңа туғандай ғажайып хал кешерсің.**

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

- **Заман түзелер, адам түзелсе. Тұрмысымыз оңалар, ақшамыз да орныгар. «Үмітсіз – шайтан», - деген. Тек адамдар имансыз болмаса екен.**

Шерхан Мұртаза

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

ҚАЗҰУ-ДА ШЕРХАН МҰРТАЗА АТЫНДАҒЫ АУДИТОРИЯ АШЫЛДЫ

05.11.2022
Көрулер: 469

ҚАЗҰУ-да «Шерхан Мұртаза – замана шындығын айтқан заңғар тұлға» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті 05.11.2022

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
АБАЙ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ

ШЕРХАН МҰРТАЗА (28.09.1932-08.10.2018)

Е-КӨРМЕ

90

Қазақстанның Халық жазушысы, көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері Шерхан Мұртазаның дүниеге келгеніне 90 жыл толуына арналды

Жоба авторы Ж. Дәдебайұлы

Абай ғылыми-зерттеу институтында дайындалды

Алматы
05.11.2022